

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előjáróságoknak egész évre 8 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Lengyel álmok,

hosszu sóhajtásu, nehéz szívü lengyel vágyak nem hiába éltetek!

Jött egy nagy szél, egy borzalmasan tomboló és rémesen tisztító vihar s a lengyel álmok országában fehér hóvirágok bólogatnak a nagy kikelet felé.

Ez már nem „nagy idő“, ezek már nem „történelmi napok“, ez már egy új világ teremtése, egy új kialakulás vájudása s a lengyel álmoknak köntösbe öltözése egy fénycsóva a jövő egén, amely csóvá nyomán az új élet tüze kezd majd lobogni.

Országok feltámadása és ország eltűnése ma játszi mutatvány a világháboru nagy Boscójának műsorában s a lengyel kérdés megoldása sem más, mint egy káprázatos, tűneményes varázslat, amely abban különbözik a többi társaitól, hogy ennek élete nem a perczé, de a világtörténelem örökkévalóságáé.

A lengyel faj, a lengyel szív s a lengyel fájdalom oly közel tudtak jutni még a béke napjaiban is a magyar fajhoz, szívhez és fájdalomhoz.

A háboru közös érdekei, a közös elenség és közös barát összeterelte még jobban a lelki közösségeket s a lengyel légió piros pozsgás fiui épen olyan fehérrek és halottak maradtak a gyilkoló golyók nyomán mint a magyar honvédek sok ezrei s ugyanazon nagy eszmék és nagy érdekek hősi halottjaivá lettek.

A nagy szél, amely jött s amely pusztított és tisztított, még ma sem ült el...

Ma is fuj még, ma is süvit az ég minden tája felől és este azzal feksznünk le, még mindig piros az ég, holnap sem lesz szélesönd, jó idő!...

Pedig ránk férne már a béke napjának melegsége s ráférne a lengyel mezők ma örömittas fiaira is.

Mert szép a lengyel álmok megvalósítása, szép a lengyel leventék vére hullatása, de a legszebb az lesz, ha a béke nagy napjaiban talpra ugrik majd ez az örök fiatal nemzet és az államiság és önálló élet magaslatain lengeti meg a sokáig dugott és dugva simogatott zászlóját.

Ez a szép álmok lengi ma át a lelkünket, mikor lengyel testvéreink az elveszettnek sohasem hitt országuk megújulásán örülnek és bizunk abban, hogy

a nagy szél tisztító munkája magával vitt sok régi bűnt, könnyelműsködő felszínességet s a lengyel nép erkölseiben és jellemében megszilárdulva köszönti az új élet pirkadását!

Szükségünk van-e kulturtársaságra?

Kényes a kérdés. Sok és igen őszinte önkritika kell hozzá, hogy bátran s a valóságnak megfelelő feleletet adjunk reá.

Nehéz a kérdés. Sok emberi hiúságra kell telnéznünk s egy általános nivót a szemünk előtt tartva megkritizálnunk önmagunkat és az önmagunk életét.

A kisváros és a kultura sokszor és sokban messze esnek egymástól s ha találkoznak is, érintkezéstük vajmi felszínes és hamar muló.

A főváros óriási kulturéhsége s rettenetesen erős és szervezett vonzóereje önmagához ragad mindent s a vidéki élet kulturjelenségei eredmények tekintetében kénytelenek igen erősen hátramaradni a küzdelmes országuton.

Pedig a vidéki városok élete s főleg az élelmiség nagy százalékával rendelkező vidéki városok élete sokszor csak a dimenziókban különbözik lényegesen a főváros világtól, az általános emberi művelődés lehetőségei ugyanugy megvannak ott is, mint itt, a kultura terjedésének és fejlődésének egyformák az utjai s ha mégis más a kisvárosi élet s más a kisváros kulturális élete, annak oka legtöbbször a társadalmi viszonyokban rejlik, amelyek az egyéni hiúság talapzatán nyugszanak és nevetésesnek vélik azt, ha valaki túl mer nézni azokon a korlátokon, melyeknek emelkedése az emberi gyengeség és sokszor nemtörődömség eredménye.

A szívár és kopott vidéki kulturéletben milyen szerepet játszhatnak egy kulturtársaság?

Lehet az központja a vidéki társadalom érdeklődésének s tudhat az oly komoly munkát kifejtteni, mely érdekességében meghaladja a kíváncsiságszínvonalát?

Ha nem is sok példa demonstrálja, de azért van, amely demonstrálja, hogy lehet!

A magyarországi vidéki kulturregysületek legfejlettebbikére gondolunk: az eperjesi Széchenyi Körre, mikor példa után keresünk s ha annak tevékenységét a gömöri rámkba bele akarjuk illeszteni — bár sok az akadály — sok a faragni, furni és nyesegetni való s bár az első pillanatban talán bizarr és szokatlan lesz a kép, mégis az a remény, hogy sikerülni fog!

Társadalmi életünk repdkivüli módon nélkülözi azokat az alkalmakat, melyeknél a pénzen kívül a kultura iránti érdeklődés is belépődíjjul tekinthető s általában mindazon alkalmakat, melyeken az egyes embercsoportok s társadalmi osztályok találkozhatnak s amelyek a kisváros életében tehetetlenül felburjánzó elmentétek láthatatlan elsimitását eszközölhetik.

A nagy s a megye kulturális életét érdeklő feladatkörön kívül bele kell vinnünk az alakulás felé haladó Gömörvármegyei Tompa-Kultur-

társaság programjába ezt is s különféle estélyek és matiné rendezése által elő kell csiholni a mi embereink rejtett értékeit s ezen értékek napfényrekerülése után azok kellő megbecsülését.

Igen ám, de mily küzdelem vár arra, aki ezen göröngyös uton akar babérokat szerezni, itt, ahol minden ember önmagát tudja a legjobban és legmagasabbra értékelni s ahol mindenki a kis ujjában látszik hordani minden tudományt és nemes eszmét.

Rendkívül fontosságúnak tetszik egy kulturtársaság Gömör és specziálisan Rimaszombat színészete és művészeti viszonyai szempontjából is.

Gömör színészete a hamupüpkék szomorú sorsán lóg, nincs elég erőnk ahhoz, hogy művészi czélokért és művészi egyénekért lángoljunk s nincs elég felháborodásunk ahhoz, hogy a Hungária döcögő bretlijén keservesen nyikorgó sziniszezon nyakát kicsavarjuk.

Ha az említett általános kulturális tevékenységen kívül (mint például a népnevelés és népvédés, a közművelődés fejlesztése, a falusi nép oktatása stb.) ezen egyetlen s ma lehetetlennek tetsző ultra világosságot derít, a Tompa-társaság máris megérdemelte azt a meleg érdeklődést és szeretetet, mellyel jövételét várjuk s életét akarjuk.

Az élet gyakorlati részét nem kell figyelmen kívül hagynunk.

A gyermekek teli vannak elméleti oktatókkal s nincs egy iskolánk vagy tanfolyamunk, mely az értelmiségnek — különösen a leányait, a mai élethez oly szükséges diplomához és ezzel kenyérhez juttassa.

Hátha sikerül a társaság vezetőségének a gyakorlati élet terén módot találni egy ily irányu tanfolyam létesítéséhez s hátha a kulturának egy ily irányu propogálása még előnyösebb és hangosabb lesz a publikum szempontjából, mint ha sok pénzen fővárosi énekesnőket hozunk ide.

Vagy talán ez is kell, meg az is?

A jó Isten tudja, melyik kell előbb — hisz szük, hogy a társaság vezetősége tudni fogja, hol és mikor mire van szükség.

Világháboru.

A lefolyt hét nem volt épen a szenzációs sikerek hete a harcztereken, de annál több küzdelem folyt mindentelé, úgyhogy általában azt mondhatjuk: ez a hét az erőfeszítések, a befektetések hete volt, a melynek gyümölcsei később fognak mutatkozni.

Különösen a romániai harcztérről mondhatjuk ezt. Szövetséges seregeink az erdélyi déli fronton és a délkeleti szögletnél lassan, de biztosan leküzdik az akadályokat, a melyeket a románok a háboru kezdete óta emeltek; lassan,

de biztosan előre küzdik magukat több helyen.

Igy különösen a Vöröstoronyi szorostól délre haladtak talán legtávolabbi román földön. Itt már 20 kilométert tehet ki az előhaladás. A predeáli szorostól délre szintén meglehetősen előhaladást tettek. Elérték Azugát és onnan tűzérsegünk igen érzékeny, nagy kárt okozott a románoknak. Ugyancsak előhaladást tettek a Vulkáni szorostól délre is, valamint visszafoglalták a bodzai szoroston túl a Siriu hegyen elvesztett állásokat is. A románok sem pihennek ezalatt, hanem miután a dobrudzsai fronton az oroszok vették át a védelmet, ők ide központosították erejüket Erdély felé és energikus ellentámadásokat indítottak és sok akadályt gördítenek seregeink előhaladása elé.

Erdély északkeleti határán az oroszok vették át a románoktól a határvédelmet s ott igen kemény, több napig tartó harcokat vívtak, a melyekben a Tölgyesi és a Békási szorosnál seregeinket egy-két kilométerrel visszaszorították.

A román határ némely helyén és azon túl tehát igen nehéz harcok folynak.

Hogy a Dobrudzsában mi történik? azt biztosan nem tudjuk. Két héttel ezelőtt a német bolgár-török seregek hatalmasan előrenyomultak s az ellenséget Dobrudzsa északi szögletébe szorították. Azóta alig jön onnan valami hír. Lehet, hogy pihennek, de valószínűbb, hogy készülődnek és mindenesetre nagyon veszélyesnek látszik az ellenségre az a körülmény, ha Mackensen hallgat. Ilyen csend szokott lenni a viharok kitörése előtt.

A Dunánál azonban nem hallgatnak. Ismét elfoglaltak egy Duna szigetet Ruscsuk táján, még pedig a mi monitoraink és román paron kiszállott egy csapat s ott ágyukat és löszereket zsákmányolt. Ez már a harmadik Duna sziget, a mit elfoglaltak s így az átkelés több helyen lehetséges.

Az orosz fronton az ellenség múlt heti sikertelen kirohanásai után némileg elcsöndesedett, de Bukovinában Kirlibabától keletre olyan heves tűzérsegi tömegtüzet árasztottak a Dedul hegyre, hogy ezt a visszafoglalt hegyet újra föl kellett adnunk. Voltak sikeres harcaink Volhyniában is a Stochod mellett. Az oroszok hosszú idő óta először igen élénk tűzérsegi harcokba kezdtek Dünaburg és a Naroco tó közt. Hogy evvel mi lehet a céljuk? nem bizonyos. Lehet, hogy komolyan készülnek ott valamire, de lehet az is és valószínű, hogy onnan akarnak máshova csapatokat elszállítani s azért demonstrálnak a németek ellen, hogy ne vegyék észre, miben törnek a fejüket?

Az olasz fronton nagy és heves harcok folytak a Karszt vidéken, kivált a Vipbach völgyében. Trieszt felé szeretett volna Cadorna nagyszabású támadásokkal utat törni, de e támadások során igen nagy veszteségeket szenvedett az olasz sereg s most kipihen a fáradalmait.

A francia-angol fronton iszonyú hevesre fokozódtak a harcok a Somme folyó mellett. Az angolok azonban a német ágyutűz hatása alatt nem tudtak ár-

kaikból előtörni; a francziák is alig tudták támadásaikat megismételni a hullákkal borított csatamezőkön. Az angoloknak nagyon nagy veszteségeik lehettek, mert nem bírják már azt a frontot tartani, a mit azelőtt; a francziák átvettek tőlük előbb 3 kilométert, most újabb 5 kilométert. A németek ezen a fronton hatalmasan kifejlesztették tűzérsegüket, úgyhogy most evvel akadályozzák meg a francia angol támadások kifejlődését, mert ottani seregük kisebb számu az angol-francia seregeknél.

Maczedóniában a francia, angol, szerb, olasz seregek támadásai elcsöndesedtek. Ugy látszik, az offenzívára csöndes kimulás vár.

Görögországban majdnem kitört a polgárháború. Katerini kikötővárosban összeütköztek a forradalmárok a királypárti seregekkel; de azután a francziák szétválasztották őket.

A török harczterekről alig jön valami hír.

Legfontosabb esemény most a politikában a lengyel királyság proklamálása. Királyunk és Vilmos német császár Lengyelországban kihirdették, hogy fegyverek további győzelmét remélve, a lengyel népnek alkotmányos szabadságot adnak s az országot mint királyságot akarják föltámasztani. Helyes, okos és igazságos cselekedet volt ez. A háború szörnyű áldozatait fejében legalább egy régóta elnyomott nép fölszabadul. S a magyar a lengyelrel mindig jó barát volt.

Orvosok és gyógyszerészek gyűlése.

A gömörmegyei fiók-orvosszövetség és orvos gyógyszerész-egylet november 3-án tartotta évi közgyűlést dr. Pösch Dezső alelnök vezetésével Rimaszombatban. Jelen voltak: dr. Borszéki Ármin (Feled), dr. Csiky Ferencz (Helpa), dr. Deutsch Lipót (Pelsőcz), dr. Fuchs Izsó (Rimaszombat), dr. Gaál Gusztáv (Tornalja), Geduly Géza (Rimaszombat), dr. Gescheit József (Pelsőcz), dr. Goldblatt Géza (Tornalja), dr. Gutlohn Henrik és dr. Hajesi Sándor (Rozsnyó), dr. Hajdú Miksa (Putnok), dr. Kármán Aladár, dr. Lichtschein Adolf, dr. Lusztig Sándor és dr. Meskó Miklós (Rimaszombat), dr. Nádás Sándor (Ragály), Thomka László (Nyustya) és dr. Zehery István (Rimaszombat). — Elmaradásukat kimentették: dr. Bleier Leó, Deutsch Zoltán, dr. Hensch Géza, dr. Heincz Hugó, dr. Hruska János, dr. Krcs Gyula, Pasteriner Jenő és Steinhauz Béla.

Dr. Pösch Dezső alelnök a gyűlésen megjelenteket szívélyesen üdvözölve, a közgyűlést megnyitja s az első szavakat a kegyeletnek szenteli, mikor az elhunyt dr. Löcherer Tamásról megemlékezik a következőkben:

„Tisztelt Közgyűlés!

Mielőtt a mai napra kitűzött pontozatok tárgyalására átmennék, teljesíteni kívánom a legtermészetesebb, — de egyuttal legtájdalmasabb feladatomat, — nevezetesen elsratni a mi érdemes volt elnökünk elhunytát!

Vagy lehetséges e szomorubb dolgot orvosszövetségünk kebelében elképzelni, mint midőn dr. Löcherer Tamás volt kollégánk halála folytán üresen látjuk az elnöki széket, — mint midőn a nagy összefartó erő megszűntével tudatára jutunk árvaságuak, — elhagyatottságunk megdöbbentő képének. — Tudom, hogy mindnyájunk óhajának adok kifejezést akkor, midőn indítványozom, hogy az ő élete — s orvosi működése áldásos eredményeinek részletes megismertése vagyis emlékezetének megörökítésére felkérjük majd egy kollégánkat. Engedtessék meg azonban nékem, hogy már ez alkalommal is néhány szóval megemlékezzem róla.

Ha egy férfiúról elmondhatjuk, hogy képzett

szakember, értelmes fő, jellemes, pályatársai iránt lekötözően kedves és előzékeny, családi életében példás, köztevékenységében csodálatos munkaerő, fölfelé nem hajlongó, lefelé nem kicsinylő, — akkor elmondhatjuk egyuttal azt is, hogy az illető elérte az életben azon fokozatot, amelyet nem sok embertársa szokott elérni, vagyis az általános tiszteleten alapuló megbecsülést.

Ilyen embernek, ilyen férfiúnak, ilyen orvosnak, ilyen kollégának ismertem én dr. Löcherer Tamást.

Orvosszövetségünknek nem csupán elnöke volt, de volt ott egy lényegesebb állás is: ő volt szövetségünk lelke is!

Anyagiakban nem érezvén szükségét, minden szövetségi működése önzetlen volt s összes tevékenysége kartársai s a kar erkölcsi magaslatára érdeklődésben történt. — A mai sok tekintetben okadatolt anyagi világban oly bájos látványt nyújtott az ő fáradozása, az orvosi szövetség kebelében, mintha csak egyéb vágya nem is volna, mint az ő kartársainak boldogulása.

Az egyletek megyénkben versenyeznek azért, hogy az ő példányképes családi élete után, hol volt az ő második családja?

Tisztelt Közgyűlés! Mi is úgy érezzük, hogy a mi szövetségünk is egy oly testvéries egyesület, ahol ő reá mindnyájan szeretettel tekintünk. — Ugy tekintettünk reá, mint egy család gyermekei tekintenek legfőbb gondozójukra, s ő is olyan volt hozzánk, mint a gondos családanya gyermekeihez!

Legyen áldott emlékezet! Szolgáljon életpályája mindnyájunknak példaképül, akkor erős lesz orvosi karunk tekintélye és elérjük a földön elérhető legnagyobb jót — embertársainknak tiszteleten alapuló szeretetét!

A megemlékezést dr. Lusztig Sándor indítványára egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktatni határozta s elhatározta a közgyűlés, hogy az elhunyt elnök érdemeit a legközelebbi gyűlésen emlékbeszédben méltatja s ennek megtartására dr. Kármán Aladárt felkéri.

Ezután a tisztujítás következett, mely egyhangulag történt és megválasztották az orvosszövetségnek elnöké: dr. Meskó Miklós, alelnöké: dr. Pösch Dezső és dr. Kármán Aladár, jegyzőkké: dr. Gaál Gusztáv és dr. Hajesi Sándor, pénztáros: dr. Szabó Károly, ügyész: dr. Weinberger Rezső. — A választmány tagjai lettek: dr. Gescheit József, dr. Hensch Géza, dr. Hruska János, dr. Lichtschein Adolf, dr. Limberger Albert, Pazár Andor, dr. Sailer Károly, dr. Sigmund József, dr. Urszinyi Gyula és dr. Zehery István. — Az orvos-gyógyászat egyleténél elnök és titkárok ugyanazok, mint a szövetségnek, pénztáros: Thomka László.

Dr. Meskó Miklós elfoglalva az elnöki széket, megköszönte a megtisztelő bizalmat tisztársai nevében is s kérte a tagok őszinte kollegiális támogatását. Megemlékezve a mai nehéz időkről, rámutatott arra a nagyfontosságú hazafi szerepre, mely az orvosokra vár, felhívja kartársait, hogy minden széthúzás kerülésével, az orvosi etika szemmel tartásával, igyekezzünk öregbiteni a kar tekintélyét azzal is, hogy mindenkor pontos lelkiismeretességgel teljesítsük szép és fontos hivatásunkat. Majd így folytatja:

„Nagy örömmre szolgál, hogy elnöki ténykedésemet egy ritka eseményről való megemlékezéssel kezdhetem meg.

Szövetségünk mélyen tisztelt Nestora: dr. Lichtschein Adolf főorvos ur, kir. tanácsos ugyanis ebben a hónapban töltötte be orvosi működésének tésztázados évfordulóját.

Az a fáradhatatlan munkásság, amelyet ezen hosszú idő alatt az orvosi pályán és a közélet terén kifejtett, az a nemes, humánus érzéstől áthatott bánásmód, amelyben betegeit részesítette, az a közismert előzékenység, amelylyel minden embert lebilincsel, akivel érintkezett és minden feltűnést kerülő, szerény, de amellet önértékes magatartása, melylyel az orvosi méltóságot mindenkor és mindenkivel szemben megővni tudta, olyan tiszteletet és közbecsülést szereztek számára, amilyennel csak kevés orvos d'csekedhetik.

Sajnos, nem olyan időköt élünk, hogy nemes tulajdonait és kiváló érdemeit megfelelő ünnepegy keretében méltathatnók, de annál melegebben üdvözöljük ebben a szűk körben, amelynek munkájából mint választmányi tag kezdettől

togva teljes odaadással vette ki részét és amidőn közbecsülésben álló személye iránt érzett őszinte tiszteletünknek és nagybecsülésünknek adunk kifejezést, szívből kívánjuk, hogy nemes hivatását és a közélet terén kifejtett áldásos munkásságát, jó erőben és egészségben még sokáig, igen sokáig folytathassa.

Kedves kötelességemnek tartom továbbá megemlékezni dr. *Ruber József* tagtársunk 40 éves orvosi működéséről, aki különösen a rozsnói kórház létesítése, nyilvánossági jelleggel való felruházása és fejlesztése körül szerzett érdemeket és dr. *Goldblatt Géza* tagtársról, aki 30 éves orvosi pályafutásának csaknem egész idejét nehéz és fáradságos körorvosi állásban töltötte el.

Ugyancsak lankadatlan szorgalommal és ambícióval töltötték be 25 éves orvosi pályafutásukat utolsó közgyűlésünk óta: 1914 évben *Bleier Leó* körorvos, 1915. évben *Urszinyi Gyula* járásorvos és *Krcs Gyula* bányaműorvos, továbbá ebben az évben *Drachster Adolf* gyári orvos és dr. *Kármán Aladár* helyettes közkórházi igazgató, szövetségünk idáig buzgó és fáradhatatlan szorgalmu titkára s mátol kezdve egyik alelnöke, aki minden szép és nemes mozgalomban tevékeny részt vett és a közélet terén is jelentékeny szerepet játszott. Szívből kívánok valamennyiüknek erőt és kitartást további működésükhöz.

Ezek után még be kell jelentenem, hogy néhai nagyérdemű elnökünk elhunytá alkalmából, özvegyének szövetségünk nevében küldött-közlegileg fejeztük ki részvétnket és koporsójára keszort helyeztünk. Egyuttal indítványozom, hogy a vármegye által létesítendő *Lücherer* alapítványra szövetségünk 200 koronával járjon hozzá. Ha indítványomat elfogadni méltóztatnak, ugy azt határozattá emelem.

Fájdalommal jelentem továbbá, hogy tagtársaink közül 1914-ben dr. *Terray Lajos* klenóczi és dr. *Kengyel János* csetneki községi orvosok; továbbá dr. *Horváth Akos* uradalmi és vereskői körorvos haltak el és 1915-ben *Trattner Géza* rozsnói gyakorló orvos hunyt el a harezterén szerzett betegségben. — Orvogyógyyszerész egyleti tagok: *Tirscher Szilárd*, *Muraközy Gyula* gyógyszerész-tagok; *Palm Nándor* főállatorvos és *Lehoczky Márton* állatorvos elhunytak. Emléküket jegyzőkönyvben örökítjük meg.

Nyugdíjazva lettek: dr. *Fodor Béla* járási és dr. *Szabó Károly* városi tisztii orvosok, *Schwarz Márk* községi, valamint *Schwarz Armin*, *Borséki Armin* és *Szederkényi Mihály* körorvosok, akik eltávozván, kiléptek szövetségünk ből.

Uj tagul dr. *Fuchs Izsó* kórházi orvos és dr. *Deutsch Lipót* (Pelsőcz) jelentkeztek.

Katonai szolgálatot *Adriányi János*, *Linberger Albert* és *Eszényi Gyula* városi, *Lányi Tivadar* és *Weisz Géza* járási tisztii orvosok, *Gocso Gusztáv* és *Róth József* körorvosok; továbbá *Sigmund József* és *Auerbach Lajos* kórházi, *Pazar László*, *Deutsch Miksa* magánorvosok és dr. *Heinrich Béla* áll. gyermekmenhelyi igazgató-főorvos teljesítene.

Dr. *Kármán Aladár* a hoszu időn át munkálkodó orvosok névjegyzékének kiegészítéséül meleg szavakkal emlékezik meg a vármegye közszeretetének örvendő főorvosáról, kit a közbizalom az elnöki székbe emelt s kiemeli dr. *Meskó Miklós* különös érdemeit, melyeket mult évben letelt negyedszázados munkássága alatt szerzett. Őszinte érzelmekkel üdvözljük őt s további működéséhez is minden jókat és sok-sok sikert kívánunk!

Az elnök megköszönte a szívélyes üdvözlő szavakat és jókívánásokat. A jegyzőkönyv hiteltetésére dr. *Fuchs Izsó* és dr. *Lusztig Sándor* kértettek fel.

Dr. *Lichtschein Adolf* kir. tan. meleg szavakkal mondott köszönetet a figyelmes megemlékezésért s kéri továbbra is tagtársai mindenkor tapasztalt szives barátságát és jóindulatát.

Ezután elnök bejelentette, hogy a községi és körorvosok nyugdíjintézetének ügyviteli szabályai értelmében az orvosi kart képviselő tagok sorába sürgősen kellett a központba egy tagot bejelenteni, hogy aztán a bejelentettek közül sorsolás útján e bizottságban három tag helyt foglalhasson. A szövetség dr. *Hajcsi Sándor* rozsnói körorvost jelölte e tisztre.

A községi és körorvosok látogatási díjainak felemelésére vonatkozólag a főorvos a törvényhatósági közgyűléshez javaslatot terjesztett be s ez el is fogadtatott. Eszerint az első rendelési díj 2 koronára, a beteglátogatási díj 2 kor. 50 fillérre emeltetett, a többi rendelés és látogatás 1 korona 50 fillér, illetve 2 korona. A székhelyen kívül teljesített beteglátogatások díja 50%-al emeltetett. A fuvar a felek vagy természetben tartoznak kiszolgáltatni vagy a tényleg kifizetett fuvardíjat megtéríteni. Távol-sági díj járvány esetén hatósági kirendelés folytán történő gyakoribb kiszállásnál kilométerenként 50 fillér.

Dr. *Szabó Károly* pénztárnok jelentése tudomásul vétetett.

A rimaszombati orvosoknak a vármegye több részéből érkezett felhívás folytán és a felsorolt indokok alapján egyhangulag hozott határozati javaslatát, mely az orvosoknak a magánygyakorlatban való díjazását az 1917. év január 1-étől szabályozza, elfogadta a közgyűlés. — A határozat így szól:

„A magánygyakorlatot folytató orvosok díjazását 1917. január 1-től kezdve — a változott viszonyokra való tekintettel — emeli s a felekkel szemben felszámítandó legkisebb díjtételek tekintetében ezen időtől kezdve a következők lesznek irányadók:

1. Rendelés az orvosnál nappal 3 korona, éjjel 6 korona.

2. Beteglátogatás nappal 4 korona, éjjel 8 korona.

3. Orvosi tanácskozás (consilium) nappal 10 korona, éjjel 20 korona.

Az orvosi tanácskozáson résztvevő házi-orvost féldíj illeti meg.

Az éjjeli működés ideje este 8 órától reggel 6 óráig tart.

Hosszabb tartamu orvosi gyógykezelés esetén a díjazásnak a viszonyok mérlegelése mellett megegyezés szerint méltányos mérséklése megvan engedve.

4. A házi-orvos legkisebb évi díja 1917. január 1-től 100 korona. — Külön díjazandók: orvosi bizonyítványok, műtétek, szüléseknél való jelenlétek, valamint hosszabb időt és nagyobb fáradságot igénylő különleges orvosi ténykedések.

Aki 1917. január 1-től kezdve házi-orvost tartani nem kíván, az orvosát esetről-esetre az előbbi pontozatokban foglaltak szerint díjazza.

5. Magánvállalatokkal és uradalmakkal szerződéses viszonyban lévő orvosok 1917. január 1-től kezdve évi díjazásuknak 50%-al való fel-emelését igényelhetik.

Ezen határozat a közönség tájékoztatása céljából a vármegyei hetilapok útján köztudomásra hozatik. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Elismerő oklevelek a hadikölcsönökért.

Alig mulik el hét, hogy ne hirdethessünk kitüntetés vagy elismerést.

A háboru okozta körülmények között mindenütt sok a munka s ha becsületesen teljesítetik, sok az érdem s ennek nyomán természetesen az elismerés.

Egy hoszu listát közlünk itt. Az alispántól kezdve lelkészen, pénzüntézetii vezetőkön, főszolgabirákon át a derekasan és kiténő buzgalommal működő segédjegyzőig szerepel mindenki ebben a névsorban, aki a hadikölcsönök gömöri sikerét még a szoros kötelességtudást is meghaladó munkával elősegítette.

Ugy halljuk, hogy az elismerő oklevelek kiállítására a minisztériumban most folyik s ez lesz a legdemokratikusabb háborus kitüntetés, mert egytorma oklevél lóg majd a vármegye főispánjának s a községi jegyzőnek szobájában.

*

A hivatalos lap csütörtöki száma közli, hogy a pénzügyminiszter az 1914. évben kitört világ-háboru dicsőséges megvívhatása érdekében kibocsátott magyar állami hadikölcsönök sikerének előmozdítása körül szerzett érdemek elismeréséül ő császári és apostoli királyi Felségének Bécsben, 1916. évi augusztus hó 30-án kelt legfelsőbb elhatározásával nyert felhatalmazás

alapján *Balás András* a Tornaljai Takarékpénztár igazgatója, *Batta Samu* uivásári körjegyző, *Bihary Géza* klenóczi jegyző, *Bihary István* Gömör és Kishontvármegye vezető segéd-tanfelügyelője, *Bodnár Zoltán* rimabányai körjegyző, *Bordács Gyula* a Sajóvölgyi Bank R.t. igazgatója, *Czékus István* Pelsőcz község főjegyzője, *Czinke István* rimaszombati ref. esperes, *Eisenhut Pál* a Garamvölgyi Takarékpénztár R.t. igazgatója, *Facsinay István* Tornalja község jegyzője, *Gyenes Farkas Gyula* a Putnoki Takarékpénztár R.t. igazgatója, *Fényes Sándor* a Rimaszombati Takarékpénztár R.t. igazgatója, dr. *Fornét Gyula* Gömör és Kishontvármegye főjegyzője, id. *Fölföldy Ottmár* felsővályi körjegyző, ifj. *Fölföldy Ottmár* bánrévei körjegyző, *Füzy Rezső* Rimakokova község jegyzője, *Gál István* Gömör és Kishontvármegye aljegyzője, *Guttmann Miksa* bákai h. körjegyző, *Helló János* a Rimakokovai Hitelszövetkezet elnöke, *Hevessy László* a tornaljai járás főszolgabirája, *Kellner Pál* rimaszécsi körjegyző, *Klekner Károly* göcsi körjegyző, rimakokovai Knöpfler *Károly* a Nyustyai Takarékpénztár R.t. elnöke, *Komáromy István* a garamvölgyi járás főszolgabirája, dr. *Kovács László* Rimaszombat város polgármestere, *Köhler Gusztáv* várgedei körjegyző, *Kuna Aurél* a nagyroczei járás főszolgabirája, dr. *Langhoffer László* Dobsina város polgármestere, *Lengyel Iván* Gömör és Kishontvármegye árvaszékének h. elnöke, *Lukács Géza* Gömör és Kishontvármegye alispánja, *Madarassy Iván* a ratkói járás főszolgabirája, *Madarassy László* oldalfalvai körjegyző, *Máriássy Gyula* a rimaszombati járás főszolgabirája, *Máriássy László* Gömör és Kishontvármegye árvaszékének elnöke, *Márkus Dénes* giczei körjegyző, *Máthé Jenő* a Gömörmegeyi Nép- és Iparbank R. t. igazgatója, *Molitorisz Zoltán* a putnoki járás főszolgabirája, *Molnár Lajos* gömörpanyiti körjegyző, *Nagy Elemér* a rozsnói járás főszolgabirája, *Osgyáni Béla* keleméri körjegyző, *Osváth Béla* zádorfalvai körjegyző, *Osváth Dániel* a feledi járás főszolgabirája, *Osváth Ráfael* méhii körjegyző, dr. *Pösch Dezső* a Rozsnói Takarékpénztár és Zalogház R. t. elnöke, dr. *Pösch József* Rozsnó város polgármestere, *Ragályi Jenő* gömörsidi körjegyző, *Smál József* Nagyröcze város polgármestere, *Soltész Adolf* Putnok község h. jegyzője, *Szántó Sándor* Tiszolc község jegyzője, *Szende Ferencz* serkei h. körjegyző, *Szentpétery László* lubényi h. körjegyző, *Szécsi Oszkár* serkei körjegyző, *Szontagh László* Garamszécs község jegyzője, dr. *Szontagh Vilmos* Jolsva város polgármestere, *Tamás Gyula* Királyhegyalja község jegyzője, *Valkay László* felsőbalogi körjegyző részére elismerő okleveleket állított ki.

Felsőzázados orvosi évforduló.

Társas- és közéletünk széles körökben ismert, kedvelt, rokonszenves, páratlanul megnyerő modoru, tisztes alakja. Mindeukvel szemben szinte lekötelezően előzékeny, készséges és nagy tudásával, jó bánásmódjával, nemeslelkü magatartásával tiszteletet gerjeszt. Mint orvos tapasztalatokban gazdag s tudománya bőséges tárházát mindinkább gyarapítja, a szegény elhagyatott betegeket biztatja, a csüggedőkbe bátorságot, reményt önt és az önfeláldozásig buzgó, odaadó, ki nemcsak ambícióval, készséggel és türelmesen foglalkozik a hozzáfutó beteg bajával, de ha a szegény ember anyagi viszonyai nem engedik a gyógyszer árának megfizetését, készséggel megnyitja erszényét is. — Nap-nap mellett látjuk apró fürge lépésekkel sietni a betegeihez, gondos körültekintéssel, gyöngédséggel foglalkozik velük s okos, jóságos, derüs szeméből szinte sugárzik az öröm, ha betegét felgyógyulva látja s valakivel jót tehet. A gyermekek szinte bálványozzák a jó „doktor bácsi”-t, ki valóságos prototypusa a régi stíli, hivatásukat nemes emberbaráti szeretettel betöltő orvosoknak, kik legnagyobb elfoglaltatásuk mellett is ráérték időt szakítani a közügyek, egyházi, társadalmi, tanügyi, jótékony emberbaráti stb. ügyek intézésében való komoly részvételre és munkára is.

Ha nem neveznénk is meg, mindenki ráismerne az eddig elmondottakból dr. *Lichtschein Adolf* kir. tanácsos, várm. tb. főorvos és vasuti orvosi tanácsadóra, ki Isten jóvoltából e kis

város és nagy vidéke közönségének állandó és fokozott szeretete, megbecsülése közepette 1916. november 13-án, tehát a holnapi napon *betölti e városban teljesített eredményekben gazdag orvosi működésének félszázados évfordulóját.*

Levett kalappal, őszinte és igaz tisztelettel állunk meg e napon az ő tisztes alakja előtt s bár köztudomásu, hogy szép életpályája folyamán mindig kerülte az ünnepeket s szinte bámulatos akaraterővel tiltakozott mindig a személyi érdemek előtérbe tolása vagy pláne ünneplése ellen, mégis meg kell állnunk egy pillanatra ezen évfordulón, mely keveseknek jut osztályrészül és különösen ritka a testet-lelket megölő, éjjel-nappal mások szenvedéseit mérséklő s nehéz hivatást betöltő férfiakkal.

Dr. *Lichtschein* Adolf a borsodmegyei Sajó-kazinczon született 1841-ben s a szülei házában példás, gondos nevelésben részesült. Gimnáziumi tanulmányait a miskolci minorita rend gimnáziumában és Budapesten az országos hírvé-riarista főgimnáziumban végezte kitűnő eredményrel s itt tett 17 éves korában érettségi vizsgát is „cum summa laudis.” — Egy évig a budapesti egyetemen a bölcsészeti fakultást hallgatta, aztán a bécsi orvos-egyetemre iratkozott be, hol 1866. november 16-án avatta fel az orvosi egyetem tanácsa az összes orvosi tudományok tudórává. — Az anyagilag kedvező viszonyok között lévő és rendkívül éles eszű, jó modoru fiatal ember már itt „primus inter pares” volt s olyan szerencsés volt, hogy hozzáillő társaságba jutva, nemcsak az orvosi tudományokban képezhette magát, de művelhette az irodalmat és különösen a zenét is, mely iránt nagy talentuma volt s melylyel mindig nagy előszeretettel foglalkozott. Kortársával, a most elhunyt *Agai* Adolffal benső barátságot tartott fenn s jó viszonyban volt *Kecskeméti* Aurél bécsi hírlapíróval, előbbivel együtt magyar zenekart létesített az egyetemen, utóbbi révén pedig számos közleménye látott napvilágot a zurnalisztika terén.

Az orvosi diploma elnyerése után bécsi nagy-kórházban gyarapította ismereteit s aztán Rimaszombatba jött s itt néhai *Kármán* Sámuel könyvkereskedő — az ő benső jóbarátja — rábeszélésére letelepedett.

A temperamentumos és agilis fiatal orvos itt gyors karriert csinált. Rövidesen nagy gyakorlatra tett szert s az orvosi kar egyik hírneves, kiváló tagja lett, kinek híre a vármegyét messze túlhaladó határokon is csakhamar elterjedt.

A vasutépítéskor 1872-ben vasuti orvos lett s az akkor itt dühöngő sulyos hagymáz járvány leküzdése idején emberteletti munkát végzett. maga is megkapta a betegséget, de szerencséje volt, míg több orvostárs áldozatul esett — ő megmenekült. Még ma is élénken emlékszünk, hogy a válságos napokban száz meg száz ember imádkozott az ő felgyógyulásáért s háza valóságos bucsujáró helye volt az érte aggódó tömérdek embernek.

A vasuti orvosi álláson kívül semmi más orvosi állást nem akart vállalni, mert éjjel-nappal az őt ugyancsak igénybe vevő közönség rendelkezésére akart állni. Ajtaja mindig nyitva volt gazdagnak, szegénynek egyaránt. Szívesen állott szolgálatára a társadalomnak is s megalkotta az elhunyt *Molnár* Józseffel együtt az első szinpártoló együletet 1880-ban. 1884-ben a Máv. orvosi tanácsadójává s ugyanakkor a vármegye tiszteletbeli főorvosává neveztetett ki. 1914-ben kapta ő Felsőszőlő a kir. tanácsosi címet. A rimaszombati izraelita egyháznak diszelnöke, az állami iskolai gondnokságnak al-elnöke, a Gömörmegyei Népi- és Iparbanknak igazgatósági tagja, a Fehér-Kereszt-Egylet Nyomorék Otthonának orvosa, az orvosszövetség választmányi tagja stb. stb. — Számos intézményünknek érdemes és munkás tagja.

Szellemi és testi erejének teljességében érte meg ezt a gyönyörű ünnepnapot, mikor büszke öntudattal és boldog meglepéssel tekinthet vissza ötven éves leikiismeretes, buzgó és odaadó munkásságára.

Érezzük, tudjuk, hogy a közérzetnek vagyunk kifejezői akkor, mikor e napon őt szívünk meleg szeretetével, őszinte tisztelettel üdvözljük s még hosszantartó, zavartalan boldogságot kívánunk neki! Ad multos annos!

Hírek és vegyesek.

Forgácsok,

az utóbbi időben kevés hely jut nektek, pedig de sokat lehetne rólatok zengeni.

*

Egy keleti mesét hallottam egyszer:

A kádihoz panaszra jöttek: „Huszein kalmár 2 dirhemet kér egy font datolyáért s ez vétkes ár, büntesd meg érte Uram!”

A kádi gondolkodott, azután sorra kérdezte a panaszkodókat: „Vettél te Huszein kalmártól datolyát?”

— Igen uram — válaszolt egyik a másik után.

Erre így beszélt a kádi: „Huszein kalmárt nem büntethetem, mert ő jogosan járt el. De mindenkinek, aki egy font datolyáért többet adott, mint egy dirhemet, 25 botot veretek a talpára.”

Igy is cselekedett s ettől a naptól kezdve Huszein kalmár a datolyát egy dirhemért árulta fontonként.

Eddig a mese.

A mesebeli kádit *Kürthy* báró a közéleti hivatal főnöke szerződtetni akarta, de — hir szerint — ez nem sikerült, mert ő most mint haditermésbizományos nagyszerű provisiókat arat.

*

Egy másik keleti mesét is mondhatok:

Az emir megszabta az ökrök maximális árát, mert az ökrkereskedők uzsorázták a népet.

A maximálást követő napon egy *Dschamis* nevű ökrkereskedőt hoztak az emir elé s panaszolták, hogy egy ökrért a legmagasabb ár kétszeresét kérte.

— Hogy cselekedhetél ily elvetemülten? — kérdezte az emir.

— Hazudnak — válaszolta *Dschamis*. — Én minden ökrért csak 200 dinárt kértem s a legmagasabb ár 300 dinár.

Az emir csodálkozva nézte a panasztevőket.

— Igen — mondták azok — 200 dinárt követelt az ökrért, de a kötelet, amelybe kötve volt 400 dinárért árusította és kötél nélkül nem akarta eladni az ökröt.

Nevetett az emir s azt mondta: „Igazad van *Dschamis*! Elfelejtettem a kötél árát is maximálni, máttól kezdve a kötél 1 dinár!”

Erre elmentek mindnyájan, *Dschamis* is. Hazament s valamennyi ökrének kolompot kötött a nyakába s az ökr, kötél és kolomp ára 700 dinár volt.

Eddig a mese.

Azt hallom, hogy ezt az emirt senki sem akarta szerződtetni, mert ilyen emirjeink nekünk is vannak, de *Dschamis* egy kereskedő képző szaktanfolyamot nyitott Budapesten s annyi hallgatója van, hogy mi alig bírjuk már fizetni a sok-sok tandíjat. — *Glin.*

Személyi hírek. Gróf *Széchenyi* Aladár főrendházi tag, a gróf *Andrássy* György hitbizományának tulajdonosa, jogtanácsosa dr. *Thevely* Béla kaposvári ügyvéd kíséretében f. hó 8-án városunkban időzött, s *Cseh* István kir. tábla bírónál tett hivatalos látogatást és délután Budapestre utazott.

Kubinyi Géza főispán az ev. egyetemes gyűlésről a fővárosból pénteken este hazaérkezett.

Lukács Géza alispán, udvari tanácsos az elmúlt héten hétfőn és kedden családjával a fővárosban tartózkodott. Ezen alkalommal tiszteltgett a miniszterelnöknél s a belügyminiszternél s kifejezte a kitüntetésért köszönetét.

Kinevezés. A király *Balás* Lajos roznyói megyés püspököt a magyar vallás- és tanulmányi alap felügyelő és azok kezelését ellenőrző bizottság tagjává nevezte ki.

Kinevezés. *Kubinyi* Géza főispán dr. *Lányi* Tivadar jolsvai járásorvost, ki a háboru kezdete óta a harcztéren volt mint népt. főorvos és orosz fogságba került, honnan mint kicserélt fogoly nemrégén érkezett haza — e héten kinevezte a feledi járás tisztí orvosává.

Gondnoksági kinevezés. Vármegyénk főispánja a dr. *Löcherer* Tamás elhunytával megüresedett áll. polg. leányiskolai gondnokság

elnökévé: dr. *Kovács* László polgármestert nevezte ki.

A magyarhoni ág. hitv. evangélikus egyház egyetemes gyűlése. Az ág. hitv. evangélikus egyház egyetemes közgyűlését e hó 8-ik és következő napjain tartotta Budapesten báró *Prónay* Dezső egyetemes felügyelő és *Baltik* Frigyes püspök társelnöke alatt. A közgyűlésen vármegyénkből: *Szent Iványi* Árpád kerületi felügyelő, *Kubinyi* Géza főispán mint a gömöri, *Medveczky* Sándor mint a kishonti egyházmegyék felügyelői, *Terray* Gyula és csetneki *Gyürky* Pál főesperesek, *Banczik* Sámuel, *Bartholomaeidesz* László, *Kemény* Lajos, *Szlopovszky* Károly, *Szklénka* Gusztáv, *Christély* Gyula lelkészek, *Loysch* Ödön főgimnáziumi igazgató, *Gál* István esperességi jegyző, *Szent-Iványi* József kerületi jegyző, dr. *Institoris* Endre esperességi ügyész vettek részt. — Az egyetemes gyűlés elfogadta *Gyürky* főesperes azon indítványát, hogy miután a zsinat a lelkészi fizetéseket nem rendezte, e célból a közgyűlés bizottságot küldjön ki.

Templomi hangverseny. Nem előzte meg nagy reklám, hangzatos felhívás, csalogató ígért, hanem a nemes, szép cél aegiséhez méltó komolyság jegyében — élén *Széman* Endre pápai prelátussal és *Nechwatal* János ezredessel — indult meg a mozgalom a rimaszombati temetőben nyugvó hősök sírjainak fentartása javára templomi hangverseny rendezése iránt. — S a katonai zenekar művészi erőinek igénybevétele mellett ugyan kihez fordult volna az intézőség, hogy a hangverseny értékét növelje, művészi színvonalát fokozza, ha nem *Kolbay* Sándornéhoz, ki a nemes cél érdekében gyönyörű hangját, pompás ének tudását most is rendelkezésre bocsátotta s ezzel méltó hálára kötelezte az intézőséget. Így alig néhány próba után folyó hó 5-én délután lezajlott a templomi hangverseny a fényárban uszó róm. kath. templomban. Gyönyörű közönség töltötte meg a padokat és az elől elhelyezett székeket s látható volt, hogy a distingvált közönség szívvel lélekkel, valódi templomi áhitattal élvezte a szép, minden részében kitűnően sikerült templomi hangversenyt. Az érkező díszes közönséget dr. *Cservenka* Béla hittanár és *Kosteczky* József segéd-lelkész fogadta s ők segédkeztek a rendezésnél is a pápai prelátusnak és az ezredesnek. — Katonai pontossággal kezdte meg a 80-ik gyalogezred zenekara *Fridrich* Ferencz karnagy mesteri vezénylete mellett a hangversenyt Klücken: „Verlass uns nicht” imájával. Ugy ennek, mint a többi számnak szabatos, kitűnő előadásával a zenekar kiváló dicséretet és elismerést érdemelt. Különösen is teljes elismeréssel kell kiemelnünk a siker érdekében sokat és nagy buzgalommal fáradozott jeles karmestert.

Szinte visszatartott lélekzettel, osztatlan figyelemmel hallgatták *Kolbay* Sándorné énekszámain. Mozart „Benedictus” és Haydn Ária a „Teremtés” című operából volt az első két szám, melyeket *Szelcdinszky* József a katonai zenekar nagytehetségű zongorajátékosának orgonakiséréte mellett énekelt. Pompás diposícióban, színdus előadásban, érzéletesen és igazi művészettel juttatta érvényre *Kolbay* Sándorné hangversenyénekese ez alkalommal is az ő szépen csengő, iskolázott hangját, mellyel akár mélyérzésű vallásos, akár tömör klasszikus, akár könnyed, fülbemászó muzsika interpretálásában mesterien tud bánni s most különösen gyönyörűen érvényesült a tágas templomban annak minden rejtékét átjáró s a szívekhez térköző szép hang. Mikor *Bleicher* Arthur wieni konzervatoriumot végzett 80. cs. és kir. gyalogezredbeli katonával, *Jadlowker* egyik kiváló tanítványával együtt elénekelt programmon kívül Donizetti „Ave Mária”ját, szinte könnyek fakadtak a mélységes érzés nyomán a szemekben. S ha a hely komolysága nem tartotta volna vissza a hallgatóságot, bizonyára lelkes tapsvihar támad a szép duett után; így a csöndes, de általános tetszés moraja hangzott végig a közönség soraiban. A gyönyörű baritonhang meglepte a hallgatóságot s meglátszott rajta a kitűnő iskolázottság, mely lehetővé tette, hogy a nehéz feladatot alig egy két próba után bravúrosan oldotta meg a jeles énekes. Ugyancsak mély hatást és nagy tetszést keltett a *Kolbay* Sándorné által „Josua” cz. oratoriumból és különösen a „Rinaldó” operából orgonakiséret mellett művé-

szíleg előadott ária. Az utóbbinak gyönyörű, tünde, csengő hangon előadott részletei s a szinte leheletszerű finomsággal érvényre juttatott pianói sok műélvezetet nyújtottak. — A zenekar egyik művész tagja: *Schulcz Tádé* mesteri hegedűszólójáról külön kell a legnagyobb elragadtatással megemlékeznünk. A „Mignon“ operából előadott románczok magánszólamait valóságos virtuozitással játszta. Futamai tiszták, gyönyörűek voltak, előadása érzésteljes, színes, általában magas színvonalon áll zenei tudása. A kiváló művészi hangversenyt a katonai zenekar szép játéka fejezte be s a publikum mély benyomással távozott a templomból, eltelve a műélvezet felemelő érzésével. — A hangverseny nagy erkölcsi sikere mellett az anyagi siker is szép volt, amennyiben bevétel volt jegyekből 566 kor., felülfizetésekéből 194 kor., összesen: 760 kor., kiadás 60 kor., maradvány 700 kor. Felülfizettek: Kubinyi Géza 46, Lukács Géza 20, báró Luzénszky Henrikné 20, öz. Hámos Aladárné 20, Fekete Pálné 20, Zmeskál Józsefné 16, Schulhoff Pál 10, Fekete Tibor 6, özvegy Ragályi Gézáné 4, Horváth Albertné 3, Gede Istvánné 3, öz. Marton Istvánné 2, Szokolovszky Bence 2, Mészáros Istvánné 2, Vattay Albertné 2, Weinberger 2, Heksch Bertalanné 1, Fischer Bertalanné 1, N. N. 14 koronát.

Lukács Géza alispán kitüntetése.

Azon nagyszámu üdvözléseken kívül, melyek elvárásaink alispánját udvari tanácsosi kinevezése alkalmából tisztelői személyesen felkeresték, egész garmada levél tornyosul az alispán íróasztalán s a levelek között sok van, melyekben egyszerű emberek egyszerű, de a szív melegével megírt szavakban fejezték ki örömeiket és jókívánataikat. A mult számunkban említett küldötteken kívül tisztelegtek a vármegyei közkórház személyzetének képviselői dr. *Kármán Aladár* h. igazgató főorvos vezetésével, a pénzügyigazgatóság, adóhivatal, Coburg hercegi uradalmi tisztviselők. Levélben, illetve írásban gratuláltak a többek között Coburg Fülöp herceg, Balás Lajos v. b. t. t. megyéspüspök, Küry Albert alispán, Lányi Bertalan nyug. igazságügyminiszter, ifj. br. dr. *Wlasics Gyula*, dr. *Tüdös István* ref. püspök, *Bánó Aladár* főjegyző, *Sziklay Ede* főispán, *Némethy Károly* államtitkár, *Nagy Mihály* alispán, dr. *Podraczky István* címz. püspök, dr. *Emich Gusztáv* min. tanácsos, *Benedek Sándor* köz. bírósági II. elnök, *Bakó József* kuriai bíró, *Tomcsányi László* kuriai bíró, *Majzik Viktor* köz. bír. *Lázár Zoltán* nyug. igazgató, *Neógrádi Lajos* alispán, *Treev János* központi igazgató, *Hosvay Bálint* min. tanácsos, *Dókus Gyula* alispán, br. *Luzénszky Henrikné*, Első Magyar Papiripar, Magyar Üveggyár Ujantaltólgy, br. *Ragályi-Balassa Ferencz*, *Marik Ernő* igazgató, *Malobiczky János* min. tanácsos, rimakokovai *Knöpfler Károly*, *Dókus Ernő*, *Pun József* min. tanácsos, *Kún József* min. o. tanácsos, *Wagner* tüzérezredes, Zólyombrézói és Csetnekvölgyi vasut, *Marton János*, *Makovich Imre* h. főkapitány, *Adorján Antal* min. tanácsos, dr. *Schmidt Károly* országgyűlési képviselő. *Beleznay Endre* főszolgabíró, *Münnich Kálmán* udv. tanácsos, országgyűlési képviselő, dr. *Halász Lajos* koronafőügyész helyettes, Magnet ipar r. t., *Vadnay Tibor* min. tanácsos, dr. *Löcherer Lőrincz* vm. főorvos, *Havay Zoltán*, dr. *Tarnay Gyula* főispán, Pesti magyar Kereskedelmi Bank, *Harmaczy Simon* Lóránd min. o. tanácsos, Kerületi munkásbiztosító Pénztár, *Terray Gyula* udv. tanácsos, főesperes, *Török Zoltán* nyug. főispán, *Crauss Gyula* erdőfelügyelő stb. A Gömörmezei Nép és Iparbank igazgatósága nevében dr. *Ráróssy Gyula* igazgató üdvözölte az igazgatóság ülésén az alispánt.

Katonai eskü. A cs. és kir. 80-ik gyalogezred kitűnő anyagból összeállított menet zászlóaljja f. hó 1-én tette le a hivatalos katonai esküt az ezred zászlaja alatt. F. hó 9-ikén estefelé a zászlóalj az Erzsébet-terre vonult Irosz kapitány vezetésével és itt *Nechvatal János* ezredes szemlét tartott a legénység felett, majd a legfelsőbb hadurat: a királyt éltetve, rövid beszédet intézett hozzájuk. A háromszoros hurrá! kiáltás után a osztrák és a magyar himnusz játszott a zenekar s a Radetzky induló hangjai mellett a zászlóalj elvonult.

Szép alapítvány. A háboru kitörése óta különösen élénk tanúságot tett nemesszív-

ről és jótékonyágáról *Szabó László* várgedei nagybirtokos, ki jóságos lelkü leányaival együtt eddig sok fájó sebet enyhített bőkezű adományával. Most Várgede elöljáróságánál 6000 koronás alapítványt tett azzal a dícséretes és nemes czéllal, hogy annak kamatai a haza védelmében elesett hősök árvái, továbbá a rokkantá vált hősök és nagy családdal bíró harcosok kenyérkereső nélkül maradt családtagjai között osztassanak ki. Várgede község képviselő-testületének folyó hó 4-én tartott közgyűlésén máris részesültek ezen jótékony alapítvány áldásában, a kijelölt rokkantak, árvák és özvegyek. Megható jelenet volt, mikor ezek könyvegyezve mondtak köszönetet a jelenvolt alapító *Szabó Lászlónak*, ki a szegények és elhagyottak lelkes pártfogója volt eddig is s kinek jelszava és életcélja az, hogy kevés beszéd mellett serényen dolgozzék s az anyagi javakból juttasson azoknak, kik'arra méltók, érdemek és szerencsétlen helyzetüknél fogva rá vannak utalva. Sok ilyen nemes szívu férfiura volna e nehéz időkben szükség s buzdító példaképpen szívesen jegyezzük fel ezt az elismerésre és dícséretre méltó jótékony cselekedetet!

Tanítónői kinevezés. *Weisz Margit* okl. tanítónő, *Weisz Lajos* iglói bányakapitány leánya, áll. elemi iskolája rendes tanítónővé neveztetett ki és ideiglenesen az uraji (Gömörmeze) rk. iskolához osztatott be.

Kettős kitüntetés. *Okolicsányi Zsedényi Ede* huszárkapitánynak, kit vármegyénkhez rokoni összeköttetések fűznek — s ki a háboru kezdete óta a harcztéren van — újabb királyi legfelsőbb dícséret elismeréssel lett kitüntetve s a német császár a vaskeresztet adományozta neki.

Kitüntetések. *Jellinek Gyula* városunkbeli honvéd hadapródjelölt, ki a 313. honvéd gyalogezrednél tesz szolgálatot, hősi magatartásért a kis ezüst érdemmel lett kitüntetve.

Básthy Zoltán 5. honv. százárezredbeli tart. zászlós pedig a bronz vitézségi érmet kapta.

Az orosz harcztérről egy ellenséges gránát lövés által okozott hatalmas légnyomás következtében betegeskerült haza a Vörös-Kereszt kórházba mult héten dr. *Witt Sándor* helybeli jeles ügyvéd, ki a 25. cs. és kir. gyalogezrednél — mint most előléptetett zászlós — tesz szolgálatot s az ezüst vitézségi érdemmel lett kitüntetve.

Szabadságon. A városunkbeli dr. *Kemény Dezső* tart. főhadnagy, több kitüntetés tulajdonosa, e héten a harcztérről hazaérkezett szülői látogatására. — *Juraskó Pál* tart. hadnagy szintén szülei körébe érkezett mult héten. — Ugy szintén itthon tartózkodott a kassai hadi rósághoz beosztott Dr. *Veres Andor* ügyvéd, tart. főhadnagy és Dr. *Haas Andor* ügyvéd, népf. zászlós is.

Belügyi kezelői vizsgabizottság. A belügyminiszter a belügyi kezelői vizsgabizottságának tagjaivá 3 évre többek közt kinevezte a városunkbeli származású *Harmaczy-Simon Loránt* belügyminiszteri titkár; továbbá *Vigh Bertalan* kir. tan. belügymin. s. hivatali főigazgatót.

A H. T. gömöri kirendeltsége megkezdte működését a Gömörmezei Nép- és Iparbank helyiségeiben. A kirendeltség vezetője *Gál Oszkár*, a haditermény r. t. főtisztviselője s mellette *Bánó Lipót* tisztviselő teljesít szolgálatot. A kirendeltség működéséhez a vármegye lisztellátása érdekében sok reményt fűzünk.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Gregor Béla* rimaszombati pénzügyi számgyakornokot a budapesti adófelügyelőséghez ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá nevezte ki.

Halálozások. *Kiss Károly* földbirtokos, megyebizottsági és városi képviselőtestületi tag, a gömöri takarékpénztár részv. társ. alelnöke, a rozsnói polg. társalgási egyesület tiszteletbeli elnöke stb. folyó hó 4-én 73 éves korában, boldog házassága 27-ik évében hosszas betegség után Rosznyón elhunyt. Özvegye szül. *Stromp Irén*, gyermekei és számos rokona gyászolja az elhunyt köztiszteletben állott férfit, kinek temetése f. hó 6-án nagy részvét mellett ment végbe.

Török István helybeli timármester — *Szabó Gyula* serkei ref. lelkész feleségének édes atyja f. hó 8-án 85 éves korában városunkban elhunyt. Temetése f. hó 10-én a polgárság nagy részvete mellett ment végbe.

Káposztássy Ferencz kékkői gyógyszerés, ki Nógrádmegye széles köreiben köztiszteletben állott s nálunk is ismeretes volt, f. hó 9-én 72 éves korában Kékkőn elhunyt. Halála széles körökben kelt őszinte részvétet. Az elhunytban dr. *Sigmund József* népf. főorvos, — kórházi műtő — apósát és *Schulhof Pál* helybeli állomásfőnök sógorát gyászolja. Özvegyén szül. *Perjéssy Ilonán* és leányán kívül két fia: *Káposztássy Géza* és *Gyula* gyógyszerészek, testvére *Káposztássy Imre* karancseszti plébános és kiterjedt rokonság gyászolja az elhunytat, kit jóságos és rokonszenves egyénisége révén sokan szerettek s kinek temetése folyó hó 11-én nagy részvét mellett ment végbe.

Jótékonyág. A Gömörmezei Nép- és Iparbank tisztikara 20 koronát juttatott szerkesztőségünkhez azon kívánsága kapcsán, hogy abból 10 korona a vak katonák és 10 korona az erdélyi menekültek javára fordíttassék. *Csutor Paula* urhölgy 10 koronát adományozott szerkesztőségünk útján a Vöröskereszt céljaira. Az összegeket köszönettel vettük s rendeltetési helyükre adtuk.

Gyászistentisztelet. A tiszolci róm. kath. egyház hazafias gondolkodású és érzelmű plébánosa: *Kamm Ede* folyó hó 3-án a hazánk védelmében elesett hőseink emlékére és lelki-üdveért nagy ünnepi misét tartott, melyen a nagyszámu hívőkön kívül az egyes hivatalok is megjelentek testületileg.

Gyermekek jótékonyága. *Nádassy Sarolta* rimaszombati óvónő 20 kor. 60 fillért gyűjtött az ovodás gyermekek között a Gömör által építendő sárosi falura *Lukács Margitka* nevét megörökítő ovoda céljaira. A kedves és megható célzatu gyűjtés a gyermekek s a gyűjtést vezető óvónő jótékony szívét dicséri.

Közgyűlés. A vörös-kereszt egyesület rimaszombati városi választmánya ma, vasárnap délután 3 órakor tartja évi közgyűlését a vármegyeház kistermében.

Közélelmézési hivatal. Az országos közélelmézési hivatalban való szolgálattételre a miniszteriumokból is kirendeltek tisztviselőket szolgálattételre. Így a belügyminiszteriumból dr. *Sarlay Soma* min. segédtitkár — ajnácskői birtokos — is beosztatott a hivatalhoz.

Orosz hadifogságból. *Kosztelnik Antal*, 9 es honvédtizedes, volt felsőláposi és jelenleg csomatelkei (Gömör m.) tanító, aug. 6-án Nikolszkban keltezett és okt. 31-én érkezett lapjában a kristályfalvi lelkésznek írja, hogy aug. 2-án mult két éve, hogy kedves családjától búcsút kellett vennie és június 1-én hadifogságának második évébe lépett. Bizik a Mindenhatóban, hogy még viszont látja hazáját. Fogságba jutása óta 386 lapot irt családjának, rokonainak, barátainak és ismerőseinek. Most *Ruttkay József* kollégájával az Ural egy kis falujában tölti napjait.

Köszönetnyilvánítás. Öz. Hámos Aladárné szül. báró *Vay Mariska* az erdélyi menekültek javára 20 koronát, öz. *Bornemisza Istvánné* koszorúmegváltás címén a vörös-kereszt céljaira 20 koronát adományozott. *Lukács Gézáné*, akinek kezeihez az összegek befolytak, ez uton köszöni meg a jótékony adományokat.

A cukorellátás hatósági szabályozása a közeli napokban megtörténik. — Az alispán megbízása folytán *Gál István* várm. aljegyző a fővárosban tárgyalt a cukorközpont vezetésével s ezen tárgyalás alapján történik a hatósági intézkedés. A városokban a cukorjegyrendszer kötelező lesz s erélyes intézkedések történnek annak megakadályozására, hogy a kereskedői visszaélések megszüntetessenek. A jövő számunkban részletesen ismertetjük majd az alispán rendelkezését.

„Közgazdaság“ rovatunk, mely a gömöri közélelmézés apróbb híreit is tartalmazni szokta, ez alkalommal kimaradt. Jövő számunkban érdekes adatokat közlünk majd ezen rovatban a gömöri rekvirálásról s a hatósági lisztellátásról.

Árdrágító rimaszombati hentes. A rimaszombati rendőrkapitány egyik itteni hentesiparost (a nevét, mivel első esetről van szó, elhallgatjuk), mert a szalonnát kilogrammonként 12 koronával árusította, 200 korona pénzbüntetésre ítélte. — Az ítéletet az alispán jóváhagyta.

Gondnoksági ülés. A helybeli állami polgári leányiskola gondnoksága folyó hó 9 én ülést tartott, melynek elején dr. Kovács László polgármester bemutatta a gondnoksági elnökké kinevezéséről szóló okiratot s ez elnöki széket szép beszéddel foglalta el, kérve működéséhez a gondnokság támogatását, s ígérve, hogy a polgári iskola érdekében készséggel fog elnöki tiszteből kifolyólag mindenkor eljárni. A gondnokság nevében dr. Kármán Aladár meleg szeretettel, legszebb reményekkel és méltó bizakodással üdvözölte az új elnököt, ki azon a helyen, hová őt akár a közbizalom, akár a felsőbb hatóság, akár hivatalos posztója állította, mindenkor kiváló rátermettséggel és közelmérséreméltóan állotta meg helyét; működésében mindenkor számíthat a gondnokság tagjainak készséges, lelkes támogatására. — Együttal a felszólaló kéri, hogy az ügyeket eddig vezető dr. Lichtschein Adolf kir. tanácsos helyettes elnöknek, ki a tanügy iránt való meleg érdeklődésének minden alkalommal tanujelét adta s kinek már az új elnök elismerését és hálás köszönését fejezte ki, a gondnokság jegyzőkönyvi elismerést és köszönetet szavazzon eddigi működéséért, s tekintettel arra, hogy a helyettes elnök orvosi működésének felszázados évfordulójához most érkezik, s őt ez alkalomból nemcsak az orvos és gyógyszerésztestület, de a vármegye törvényhatósága is szívélyesen üdvözölte s érdemeit megfelelő formában méltatta, indítványozta, hogy a gondnoksági ülés is jegyzőkönyvben fejezze ki üdvözlését, elismerését és őszinte jókívánásait az érdemes főfiuval szemben. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott s Kárpáti Sándorné gondnok megbízott a jegyzőkönyvbe iktatással dr. Lichtschein Adolf elnök hálás szavakkal köszönte meg az elismerést és üdvözlést. Ezután a gondnokság a tandíjmentesség iránt beadott kérvények felett határozott s ezzel az ülés az elnök lelkes éltetéssel véget ért.

Tanulmányi kirándulás. Érdekes tanulmányi kirándulást rendezett a héten a rimaszombati főgimnázium. Pénteken d. u. Ózdra utaztak a tanulók tanári vezetés alatt az ottani rimamurány-salgótarjáni társulat nagyszabású vas-és aczélgyárainak megtekintésére. A kirándulás vezetője Horváth Zoltán tanár, részt vettek Rochlitz Zoltán dr. és Csanódy Sándor tanárok. A résztvevő tanulók száma 45, ezekhez csatlakozott 8 török ifju, akik a kurinczi gazdasági iskola növendékei. A résztvevők szombaton tértek vissza az esti vonattal Rimaszombatba sok tanulságos tapasztalattal gazdagon.

Hivatalos bejárás. A rimaszombati—poltári vasutvonal javítás folytán kizárt részeit folyó hó 3 án járta be a kiküldött hivatalos bizottság Korányi műszaki tanácsos vezetésével. Itt volt a vállalat részéről Schiffer Miksa főmérnök, vállalkozó, továbbá az igazgatóság, üzletvezetőség, osztálymérnökség, forgalmi főnökség volt képviselve a bizottságban.

Apolló-színház. E hét szerdáján vonzó, szép műsor szórakoztatta az Apolló állandó mozgófényképszínház nagyszámú publikumát. A szombat vasárnapi program szintén ügyesen van összeállítva s felhívjuk rá a közönség figyelmét!

Nyugtázás. Lapunk kiadóhivatala az eljárás egyszerűsítése céljából ez uton nyugtázza a községeknek a kézhez vett előfizetési összeget. — E héten kapték az 1916. évre a következő előfizetési pénzeket:

Betléri körjegyzői hivatal: Betlér, Csuesom, Sajóháza és Henzlófalva.

Kisrőcei körjegyzői hivatal: Kisrőcze, Vizesrét, Kakasalja és Murányhuta.

Tanuló.

Legalább 4 középiskolát végzett fiu tanulóul felvétetik **Buksay J. és Fia** divatáru kereskedésében Rimaszombat. Vidékiek előnyben részesülnek. 1—3

ALKALMAZÁST NYER

a Hadi Termény Részvénytársaság
:: gömörmegyei kirendeltségénél ::

egy gyakorlott gép- és gyorsíró.

Ajánlatok a Gömörmegyei Nép- és Iparbank igazgatójához nyújtandók be.

Többféle minőségű faj-alma

kilogrammonként 1 K 20 f.-ért

kapható: 3—3

Galambos Józsefnél Rimaszombatban.

Gőzfürdő.

A szénnek 80%-os emelkedése folytán a helybeli gőz- és kádfürdőben a fürdési díjak folyó évi nov. elsejétől a következőleg lettek megállapítva:

Gőzfürdő 1 K 70 f.
I. oszt. porcellánfürdő (lepedővel) 1 K 70 f.
II. oszt. kádfürdő — K 90 f.
Egy darab lepedő — K 26 f.

2—3

Fürdővezetőség.

Tanulónak

egy jobb házból való fiu felvétetik

Friedmann Zsigmond divatáru-üzletében

R.-szombat, Erzsébet-tér 9. (Kaszinó épület).

Fa- és cser eladás.

Az egyházasközi határban fekvő 50 kat. hold területen lévő 45 éves bükkös erdő fája s 30 kat. holdnyi 25 éves cserezni való tölgyes fája és csere szabad kézből eladó.

Az összes fatömeg 8000 köbméterre, a cser pedig 1000 métermázsára van becsülve.

Értekezni a tulajdonossal: **dr. Csernay Dániel** várm. főlevéltárnokkal lehet Rimaszombatban. 2—*

Faarverési hirdetés.

A melléti ág. hitv. ev. lelkész Mellétén (Gömörm.) 1916. évi november hó 26-án délután 3 órakor megtartandó nyilvános szó-és írásbeli árverésen eladja Melléte község határában fekvő 27 kat. hold kiterjedésű erdőterületen található összes álló gyertyán, tölgy és cserfa fatömeget, a kijelölt nyolczvan darab tölgy törzs kivételével, melyek magfáknak meg-hagyandók.

A tölgy bányafa 1 tömörköbméterének kikialtási ára 16 kor., míg a többi tűzifa 1 ürköbméterének kikialtási ára 4 korona.

A szerződés időtartama 1917. évi április hó 30 án jár le.

Az árverés érvényességéhez felsőbb jóvá-hagyás szükséges.

Bánatpénzképen legalább egyszáznegyven (140) korona készpénzben leteendő.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek Gömörpanyiton az ág. hitv. ev. lelkészi hivatalnál és Mellétén az ág. ev. iskolában megtekinthetők.

Mellétén, 1916. évi november hó 6-án.

Petro Elek, ág. h. ev. lelkész

Libamáját

minden mennyiségben vásárol
5—11 kgr.-kint 10 K.

a Rimaszombati Konzervgyár R.-T.

Hirdetmény.

1909—1916. tkv. szám. — A rimaszombati kir. járás-bíróság telekkönyvi hatósága közhírré teszi, hogy az oszgyáni 289. s ztjkvben A : I., 1. 2. sor, 1349/a., 1349/b. hrszám alatt felvett Jankovich Lajos haszonélvezeti jogával terhelt krsk. Jankovich Ferencz és kisk. Jankovich Viktor telekkönyvi tulajdonát képező, a telekkönyv szerint 561 kat. hold 174 négyszögöl területű ingatlan és tartozékai a versenyajánlati tárgyalás eredménye jogerőre emelkedésétől számítva 1917. évi október hó 1-ig **Rimaszombatban, 1916. évi november hó 16. napján** délelőtt 10 órakor a kir. járás-bíróság telekkönyvi hatóságnál (kir. törvényszéki épület földszintjén 3. sz.) versenyajánlati tárgyalás útján bérbe fog adatni.

A feltételek a rimaszombati kir. járás-bíróság telekkönyvi hatóságánál és Oszgyán község előljárási hatóságánál megtekinthetők.

Rimaszombat, 1916. október 28.

Smál, s. k. kir. járásbíró.

Kiadmány hitelül: **Pongó**, telekkönyvvezető.

Nemzetközi

Halottszállítási Iroda

Budapest, Andrassy-ut 11. sz.

Telefon: 167—30

Exhamál gyorsan és olcsón!

Minden felvilágosítást készséggel ad 3—6

Hirdetmény.

P. 1101. 1916—3. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a magyar államvasutaknak Bánréve vasut állomása csatornázási munkálatai céljaira szükséges és **Bánréve és Málé községek határában** fekvő és a bemutatott tervrajzban és ki-sajátítási összeírásban megjelölt

1. a bánrévei 53 ik számú telekjegyzőkönyvben foglalt s egészben gróf Serényi Béla tulajdonát képező 228—224. hrszámú szántóból 998 □ öl területre és

2. a máléi 42. sz. tjejegyzőkönyvben foglalt egészben Gróf Serényi Béla tulajdonát képező 946. hrszámú Pogony pusztai szántó ingatlanból 1 hold 292 □ öl területre nézve a ki-sajátítási kártalanítási eljárás megkezdésére és pedig a Bánréve község határában fekvő ingatlan területre nézve határidőül 1916. évi november hó 18-ik napjának délelőtti 8 óráját a helyszínére, **Bánréve községbe** a község házához, a Málé község határában fekvő Pogony pusztai ingatlanrész területre nézve pedig határidőül ugyanannak a napnak tehát 1916. évi november hó 18-ik napjának délelőtti 10 és fél óráját **Málé községbe**, a helyszínére a község házához ezenel kitiúzi, amely határidőre és helyekre az összes érdekelteket azzal a figyelmeztetéssel idézi, hogy esetleges elmaradásuk a kártalanítás fölött való érdemleges határozathozatal nem fogja gátolni.

Rimaszombati kir. törvényszék, 1916. évi október hó 21-én.

3—3 **Cseh István**, s. k. kir. tan. elnök.

Gazda Pál, s. k. kir. törvényszéki bíró.

Előadó: **Kún Aladár**, s. k. tanácsstag.

A kiadmány hitelül: **Masika**, törvsz. írnok.